

Handläggare
Lars Öhman
Ida Bylund Lindman

Datum
2013-04-12

Diarienummer
BUN-2013-0330

Barn- och ungdomsnämnden

Remiss: Motion av Kristin Lilieqvist (MP) om ökad anställning av långtidsarbetslösa

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden (BUN) föreslås besluta

att avge yttrande till kommunstyrelsen enligt förslag.

Ärendet

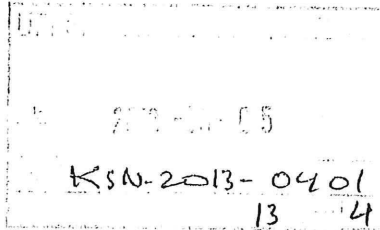
Kommunstyrelsen har hemställt om yttrande gällande motion av Kristin Lilieqvist (MP) om ökad anställning av långtidsarbetslösa.

I arbetsmarknadspolitiskt program, som antogs av kommunfullmäktige 2010, anges kommunens ansvar i dessa frågor. Bolag, nämnder och styrelser samt övrig kommunfinansierad verksamhet ska ta emot en praktikant per 30 medarbetare. I och med utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens utformning av Navet Uppsala så kommer arbetet med att aktivt söka dessa platser att utvecklas och intensifieras. Uppdraget är att skapa så kallade välfärdsjobb, en anställning under ett års tid, som ska hjälpa individer som står utanför arbetsmarknaden att komma ut i arbete. Under anställningen ska även individen erbjudas möjlighet till utbildning och stöttas i att ta sig vidare till en tillsvidareanställning.

I och med utvecklingen av Navet kommer kravet på ansvarstagande i Uppsala kommun att öka. Det kommer även att satsas mer på information om vad detta innebär för kommunala verksamheter och bolag. Ett annat viktigt utvecklingsarbete är att arbeta vidare med frågan om att även beakta dessa krav vid upphandlingar av verksamheter.

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Carola Helenius-Nilsson
Direktör

Handläggare
Persson Lars-StureDatum
2013-02-28Diarienummer
KSN-2013-0401

Styrelsen för Vård och Bildning
Styrelsen för Teknik och Service
Gatu- och samhällsmiljönämnden
Barn- och ungdomsnämnden
Räddningsnämnden
Uppsalahem AB
Uppsala vatten och Avfall AB

Remiss: Motion av Kristin Lilieqvist (MP) om ökad anställning av långtidsarbetslösa

Kommunstyrelsen hemställer om yttrande i rubricerade ärende.

Upplysningar kan fås av ovan angiven handläggare.

Yttrandet ska ha inkommit till **registrator, kommunledningskontoret, senast: 3 juni 2013**

Nämnderna har att beakta kommunalekonomiska konsekvenser

Kommunstyrelsens diarienummer ska **alltid** anges när yttrandet lämnas.

Med vänlig hälsning

Per Davidsson
kanslichef
kommunledningskontoret

Motion till Uppsala kommunfullmäktige

Ökad anställning av långtidsarbetslösa

Ink.	2013-01-13
Diarienummer	KSN-2013-0401
	13

Den starka konkurrensen i dagens arbetsliv gör att många personer av olika anledningar lämnas utanför i arbetslöshet. Det kan handla om ren diskriminering, om bristande kontakter, om att CV:t är för kort eller att det alltid är någon med ännu lite högre kompetens som söker det aktuella jobbet. Utifrån varje enskild företags/organisations perspektiv är det rationellt att bara anställa den som man (korrekt eller ej) uppfattar som den allra mest högpresterande, men som samhälle förlorar vi både mänskligt och ekonomiskt om vissa människor inte får vara med i arbetslivet alls. Den kapacitet som finns hos dessa personer förblir outnyttjad, samhället betalar stora summor för deras uppehälle när de inte kan försörja sig själva och den enskilda blir ofta sjuk och olycklig av det utanförskap som följer av att inte ha ett jobb och egen försörjning.

Kortsiktigt fokus på att optimera enskilda delars effektivitet leder till att systemet som helhet suboptimerar och att en viss grupp personer lämnas utanför trots att de har förmågor att bidra med. Vi måste därför hitta sätt som gör att fler kan göras delaktiga i arbetslivet och få sin kompetens tillvaratagen och en egen lön att leva på. Särskilda kvoter för personer med svårigheter på arbetsmarknaden kan vara ett av flera nödvändiga verktyg.

Kommunen har redan idag en skrivning i sitt arbetsmarknadspolitiska program om att alla arbetsplatser med mer än 30 anställda ska ha en praktikant från "prioriterade grupper för praktik, arbetsrehabilitering, social rehabilitering samt sysselsättning enligt socialtjänstlagen". Vid en rundringning förra året till ansvariga tjänstemän för att ta reda på mer kring denna regel visade det sig att personer på HR-enheten inte kände till kravet i kommunens egen arbetsgivarpolicy, och jag fick inget tydligt svar kring huruvida liknande krav ställs på icke-kommunala utförare eller huruvida kraven uppfylls i praktiken. Inte heller i interpellationsdebatten under januari-fullmäktige i år fick vi något ordentligt svar på hur efterlevnaden av dessa krav ser ut bland den upphandlade verksamheten, men det tycks finnas enighet om att den kan och bör bli bättre både hos kommunen själv och hos upphandlad verksamhet. Att se till att redan beslutade åtgärder verkställs är såklart ett första steg.

Miljöpartiet vill dock öka kommunens ambition ytterligare genom att utöver praktikplatser för prioriterade grupper också ställa krav på anställning av långtidsarbetslösa. Miljöpartiet anser att kommunen måste arbeta än mer systematiskt med upphandlingskrav för att skapa ett mer inkluderande arbetsliv. Genom att ställa samma krav oavsett om verksamheten utförs i egen eller upphandlad regi ges alla parter samma villkor att leverera varor och tjänster. Kravet snedvrider således inte konkurrensen.

Att ställa sociala krav i upphandlingen likt ovan är fullt möjligt, vilket visats i bl.a. Örebro och Botkyrka. Svenskt Näringslivs upphandlingsexpert Birgitta Laurent har i samarbete med Miljöpartiet tagit fram ett PM om detta som kan vara till stöd vid genomförande av denna motions att-satser. Nyckeln är att tjänsten för den "kvoterade personen" ska gå att härleda till det som beställs av just kommunen. Se bifogad PM.

När marknaden inte automatiskt gagnar samhällsintresset som helhet är det viktigt att vi som politiker använder de verktyg vi har för att få marknaden att i högre utsträckning leverera de värden vi eftersträvar. Att fler långtidsarbetslösa ges chansen att visa vad de går för och en egen försörjning borde vara något som samtliga fullmäktigepartier värdesätter.

Med hänvisning till detta yrkar jag:

Att kommunfullmäktige uppdrar samtliga nämnder och bolag att i såväl sin egen som sin upphandlade verksamhet ställa krav på att minst 1 av 30 anställda ska vara personer som av Arbetsförmedlingen definierats som långtidsarbetslösa.

Att utöver ovan nämnda kontraktsvillkor ska åtaganden att anställa (eller ge praktikplats till) ytterligare personer med svag ställning på arbetsmarknaden vägas in som en kvalitetshöjande åtgärd.

Att uppföljningen av ovan ställda krav görs minst en gång per år och rapporteras i särskild ordning till Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.

Kristin Lilieqvist

Kristin Lilieqvist (MP)

SVENSKT NÄRINGS LIV

Sociala krav

Botkyrka kommun har i en upphandling av drift och underhåll av markanläggningar och markskötselentreprenader under 2009 valt att ta sociala hänsyn i form av särskilda kontraktsvillkor. Det innebär att kraven inte prövas i kvalificeringsfasen eller i utvärderingsfasen utan anbudsgivarna skall acceptera villkoren om de skall kunna vinna kontraktet.

Mål

Ge arbetslösa ungdomar arbetslivserfarenhet och om möjligt ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Medel

Särskilda kontraktsvillkor - vilka gick ut på att entreprenören skulle anställa en ung botkyrkabo i en traineeanställning under en begränsad tid. Arbetsgivaren skulle få möjlighet att välja ut vilken individ som skulle erbjudas plats.

Resultat

Upphandlingen upplevs ha varit framgångsrik. Fem anbud kom in. Avtal tecknades med två företag varav det ena vann upphandlingen i de delar som omfattade de nu aktuella särskilda kontraktsvillkoren. Flera ungdomar har fått arbetslivserfarenhet och en person har fått anställning. Projektet kommer därför att breddas och modellen kommer sannolikt att användas i flera upphandlingar framöver.

Att tänka på:

1. Särskilda kontraktsvillkor kan bara ställas vid köp av tjänster och byggentreprenader

De särskilda kontraktsvillkoren

- måste stämma överens med unionsrätten (dvs. får inte bryta mot principerna om likabehandling, icke-diskriminering, ömsesidigt erkännande, öppenhet och proportionalitet)
- skall begränsas till kontraktets utförande (dvs. "föremålet med kontraktet") och får inte riktas mot leverantörens verksamhet i största allmänhet
- måste gå att följa upp

Svenskt Näringsliv Confederation of Swedish Enterprise

Postadress/Address: SE-114 82 Stockholm Besök/Visitors: Storgatan 19 Telefon/Phone: +46 (0)8 553 430 00
www.svensktnaringsliv.se Org. Nr: 802000-1858

2. **Ställ rimliga krav och avtalsvillkor.** Ställda krav och avtalsvillkor måste ha ett naturligt samband och stå i rimlig proportion till det som skall upphandlas.
3. **Ställ alltid frågan hur det sociala syftet bäst uppnås innan beslut tas att göra detta via särskilda kontraktstvillkor.** Enligt proportionalitetsprincipen bör beaktas att en leverantör inte onödigtvis hindras att organisera sin verksamhet. Upphandlande myndighet bör därför alltid överväga ifall det finns en mindre ingripande åtgärd för att uppnå det sociala syfte som eftersträvas, t.ex. att hjälpa ungdomar att komma ut i arbetslivet.
4. **I vilka kontrakt passar modellen?** Det krävs noggranna undersökningar för att komma fram till i vilka kontrakt som modellen passar.

Handläggare
Lars Öhman
Ida Bylund Lindman

Datum
2013-04-12

Diarienummer
BUN-2013-0330

Kommunstyrelsen

FÖRSLAG

Yttrande över motion, väckt av Kristin Lilieqvist (MP), om ökad anställning av långtidsarbetslösa, dnr KSN-2013-0401

Kristin Lilieqvist (MP) har i en motion till kommunfullmäktige (KSN-2013-0401) med rubriken ”Ökad anställning av långtidsarbetslösa” formulerat följande förslag till uppdrag till kommunen:

- Att kommunfullmäktige uppdrar samtliga nämnder och bolag att i såväl sin egen som sin upphandlade verksamhet ställa krav på att minst 1 av 30 anställda ska vara personer som av Arbetsförmedlingen definierats som långtidsarbetslösa.
- Att utöver ovan nämnda kontraktsvillkor ska åtaganden att anställa (eller ge praktikplats till) ytterligare personer med svag ställning på arbetsmarknaden vägas in som en kvalitetshöjande åtgärd.
- Att uppföljningen av ovan ställda krav görs minst en gång per år och rapporteras i särskild ordning till Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.

Barn- och ungdomsnämnden (BUN) har tagit del av motionen och anför följande som svar: I arbetsmarknadspolitiskt program som antogs av kommunfullmäktige 2010 anges kommunens ansvar i dessa frågor. Det anges att bolag, nämnder och styrelser samt övrig kommunfinansierad verksamhet ska ta emot en praktikant per 30 medarbetare. Barn- och ungdomsnämnden följer arbetet med Navet Uppsala och kommer att arbeta som tidigare med att uppfylla den kvot som det arbetsmarknadspolitiska programmet anger att nämnden ska ta. I och med utformningen av Navet så kommer arbetet med att aktivt söka dessa platser att utvecklas och intensifieras. Uppdraget är att skapa så kallade välfärdsjobb, en anställning under ett års tid, som ska hjälpa individer som står utanför arbetsmarknaden att få arbete. Under anställningen ska även individen erbjudas möjlighet till utbildning och stötta i att ta sig vidare till en tillsvidareanställning.

Det har visat sig i liknande projekt i andra kommuner i Sverige att arbetet med individen som sker parallellt med en anställning är minst lika viktigt som anställningen i sig. Navet Uppsalas arbete är under utveckling och kommer att innebära att kommunala verksamheter tar ansvar för att kunna ge så många individer som möjligt en arbetsmarknadsinsats.

Barn- och ungdomsnämnden ser inga formella hinder att i avtal skriva in krav på arbetsmarknadsinsatser då det är ett viktigt utvecklingsområde

Nedan följer en kort sammanställning över vad som gäller i frågan angående upphandling och hänsyn till sociala aspekter.

Arbetslöshet

En upphandlande myndighet kan välja att ta hänsyn till arbetsmarknads- eller arbetslöshetspolitik, framförallt genom att tillämpa så kallade särskilda villkor för fullgörande av kontrakt. Det framgår av upphandlingsdirektiven och av de svenska förarbetena.

Kommissionens tolkningsmeddelande

Europeiska kommissionen har i ett tolkningsmeddelande om sociala hänsyn i offentliga upphandlingar angett följande exempel på vad som kan utgöra ett kontraktsvillkor:

Anbudsgivare ska i samband med kontraktets utförande anställa arbetslösa, särskilt långtidsarbetslösa, eller anordna utbildning för arbetslösa eller ungdomar.

Av tolkningsmeddelandet framgår att upphandlande myndigheter kan främja sociala mål med hjälp av kontraktss- eller utförarvillkor, förutsatt att de stämmer överens med EU-rätten och i synnerhet inte direkt eller indirekt diskriminerar anbudsgivare från andra medlemsstater.

Särskilda villkor

Ett särskilt villkor som rör arbetslöshetsfrågor kan till exempel innebära att den eller de leverantörer som antas vid upphandlingen ska vidta vissa åtgärder, till exempel anställa en långtidsarbetslös person eller arbetslös ungdom, tillhandahålla praktikplatser eller genomföra utbildningar.

Konkurrensverket har i ett ärende bedömt frågan om ett kontraktsvillkor avseende anställning (så kallade trainees) av arbetslösa ungdomar var förenligt med upphandlingsreglerna.

Konkurrensverket ansåg att kontraktsvillkoret i det fallet var förenligt med rättspraxis. Men enligt proportionalitetsprincipen får en leverantör inte i onödan hindras att organisera sin verksamhet på sitt eget sätt. Ett krav på anställning kan exempelvis innebära problem särskilt för mindre företag. En upphandlande myndighet bör därför alltid överväga om det finns en mindre ingripande åtgärd än till exempel anställning för att myndigheten ska kunna uppnå ett visst socialt syfte såsom att hjälpa ungdomar eller andra personer att komma ut i arbetslivet.

Det borde enligt detta inte vara problematiskt att kräva en arbetsmarknadsåtgärd av ett upphandlat företag såsom ett så kallat välfärdsjobb.

De krav som ställs i det arbetsmarknadspolitiska program som finns för Uppsala kommun rapporteras årligen till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden (se bifogad sammanställning för 2012). Det som går att utläsa ur föregående års redovisning är att det finns utvecklingsområden och att nämnden tar ett ansvar för att ta emot personer enligt principen på 30.

Barn- och ungdomsnämnden

Cecilia Forss
Ordförande

Kerstin Sunqvist
Sekreterare

**Uppföljning av arbetsmarknadspolitiskt
program år 2012**

Bilaga 2

Nämnder och styrelser	Antal anställda	Antal för en på trettio	Arbetslösa praktikanter	Navet-anställningar	Anst m löne-subvention egna medel	Praktik inom olika utbildningar		Feriearbete o praktik	Krav på externa utförare
						gy	univ, högskola		
Barn- och ungdomsnämnden (BUN)	(1) 95	3,1	4	-	4	-	7	-	Ja
BUN ext. förskolor (sv.frekv. 31%)	(2) 237	7,9	7	11	3	-	50	26	
BUN ext. grundsk. (sv.frekv. 26%)	(2) 126	4,2	4	4	6	-	56	12	
BUN ext. fritidsg. (sv.frekv. 26%)	(2) 32	1,1	3	-	Ingen uppgift	5	5	-	
Fastighetsägarnämnden	(3) Ingen uppgift	-	Ingen uppgift	-	Ingen uppgift	Ingen uppgift	Ingen uppgift	-	Nej
Gatu- och samhällsmiljönämnden (GSN)	(1) 200	6,7	-	-	2	-	1	-	Nej
GSN externa verksamheter	Ingen uppgift	-	Ingen uppgift	-	Ingen uppgift	Ingen uppgift	Ingen uppgift	-	
Idrotts- och fritidsnämnden	(3) Ingen uppgift	-	Ingen uppgift	-	Ingen uppgift	Ingen uppgift	Ingen uppgift	-	Nej
Kommunstyrelsen	80	2,7	3	-	-	-	10	-	Nej
Kulturnämnden	18	0,6	1	1	-	-	7	-	Nej
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	70	2,3	2	-	-	-	2	-	Nej
Nämnden för hälsa och omsorg	(3) 1 500	50,0	10	-	Ingen uppgift	165	111	-	Ja
Plan- och byggnadsnämnden	-	-	-	-	-	-	-	-	Nej
Räddningsnämnden	411	13,7	-	-	1	8	2	-	Nej
Socialnämnden för barn och unga	180	6,0	-	-	1	-	5	-	Nej
Utbildn.- och arbetsmarknadsnämnden (UAN)	156	5,2	-	3	1	-	1	-	Ja
UAN ext. gy. skolor (sv.frekv. 61.5 %)	(2) 152	5,0	3	2	6	-	37	-	
UAN ext. vuxenutb. (sv.frekv. 75%)	(2) 30	1,0	4	2	-	-	5	-	
Äldrenämnden (ÄLN)	(1) 232	7,7	-	-	1	-	8	-	Ja
ÄLN ext. vårdgivare (låg sv.frekvens)	1 700	56,7	15	14	Ingen uppgift	185	126	149	
Överförmyndarnämnden	13	0,4	-	-	1	-	2	-	Nej
Styrelsen för teknik och service	838	27,7	11	4	13	2	12	92	Nej
Externa utförare	24	0,8	Ingen uppgift	-	Ingen uppgift	Ingen uppgift	Ingen uppgift	-	
Styrelsen för vård och bildning	(4) 8 549	285,0	138	127	91	387	1 037	707	Nej
Summa	14 643	487,8	205	168	130	752	1 477	986	

**Uppföljning av arbetsmarknadspolitiskt
program år 2012**

Bolag	Antal anställda	Antal för en på trettio	Arbetslösa prakti- kanter	Navet- anställ- ningar	Anst m löne- subvention egna medel	Praktik inom		Ferie- arbete o praktik	Krav på under- leverantör
						olika utbildningar gy	univ, högskola		
Fyrishov AB	73	2,4	2	-	1	3	3	18	Nej
Uppsala Konsert och Kongress AB	55	1,8	1	3	-	17	-	-	Nej
Uppsala Vatten och Avfall AB	159	5,3	0	-	-	0	1	-	Nej
Uppsalahem AB	250	8,3	-	-	2	27	-	-	Nej
Uppsala kommuns fastighets AB	13	0,4	0	-	1	-	-	6	Nej
Uppsala Parkerings AB	0	0	-	-	-	-	-	-	Nej
Uppsala kommuns industrihus AB	15	0,5	2	-	-	2	-	-	Nej
Uppsala Stadsteater AB (226 m visstid)	66	2,2	1	-	1	10	8	-	Nej
S:a	631	21	6	3	5	44	12	24	
Summa totalt	15 274	508,8	211	171	135	796	1 489	1 010	

- 1) BUN är arbetsgivarnämnd för kontoret för barn ungdom och arbetsmarknad, GSN är arbetsgivarnämnd för kontoret för samhällsutveckling och ÄLN är arbetsgivarnämnd för kontoret för hälsa och vård
- 2) Uppgifterna om utbildningspraktik omfattar alla externa enheter
- 3) Endast externa utförare
- 4) Självstyrande skolor redovisas på styrelsen för vård och bildning.
UANs beställda verksamhet ingår inte här.
- 5) Totala antalet anställda i kommunens nämnder och styrelser, bolag samt i övrig kommunfinansierad verksamhet är större.
Ytterligare Navetanställningar återfinns i ideell sektor.